

XVII NAUČNI SKUP

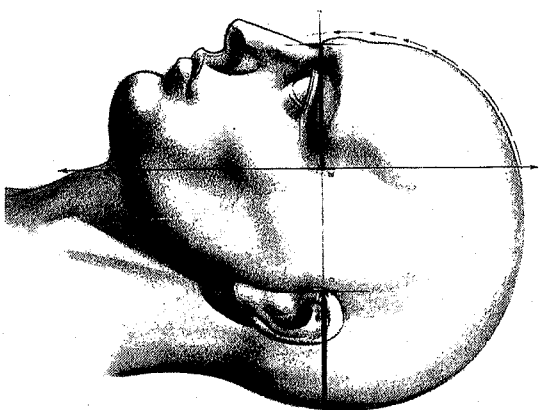
**EMPIRIJSKA
ISTRAŽIVANJA U
PSIHOLOGJI**

11. i 12. FEBRUAR, 2011.

FILOZOFSKI FAKULTET, UNIVERZITET U BEOGRADU

R E Z I M E I

INSTITUT ZA PSIHLOGIJU I LABORATORIJA ZA EKSPERIMENTALNU PSIHLOGIJU
FILOZOFSKI FAKULTET, UNIVERZITET U BEOGRADU

„PRIHVATIĆU, ALI SLEDEĆI PUT TI MENE DA POSLUŠAŠ!“ –
ZAJEDNIČKO RAZUMEVANJE PROČITANOG TEKSTA KOD
SEDMOGODIŠNJAKA

Nevena Budovac, Aleksander Baucal, Francesco Arcidiacono

Učiteljski fakultet u Beogradu; Laboratorija za eksperimentalnu
psihologiju, Filozofski fakultet u Beogradu; Institut de psychologie et
éducation, Université de Neuchâtel
nbudovac@fhg.ac.rs

U savremenoj literaturi sve su brojnije studije socijalne interakcije koje za cilj imaju da, pored njenih efekata, istraže tok interaktivnog procesa. Sarnim tim, pitanje efekata različitih tipova interakcije sve češće zamenjuju istraživačka pitanja o dinamici interakcije, tako da su napori istraživača pre svega usmereni na to da interakciju što detaljnije opišu. Iz perspektive razvojne psihologije, pitanje uslova pod kojima se nova znanja mogu ko-konstruisati u okviru vršnjačke interakcije, na uzrastima kada se deca još uvek suočavaju sa teškoćom da izgrade odnos saradnje (socijalna decentracija), kao i da uzmu u obzir stanovište koje je različito od njihovog (kognitivna decentracija), veoma je značajno. Sa druge strane, iz perspektive obrazovne prakse ovakva istraživanja pružaju dragocen uvid u mogućnosti korišćenja grupnog rada u okviru nastavnog procesa. Ovo istraživanje bavi se analizom simetrične vršnjačke interakcije tokom zajedničkog rada na zadacima koji ispituju čitalačku pismenost. Konkretno, cilj nam je bio da istražimo na koji način dva deteta, koja ulaze u interakciju sa različitim idejama o tome kako treba odgovoriti na zadata pitanja, kroz dijalog grade zajednički odgovor. Analiza je usmerena na proučavanje načina na koje sedmogodišnjaci uspevaju da ubeđe vršnjača da prihvati njihovu ideju, čak i onda kada je ona sasvim različita od ideje koju je drugo dete iznelo na početku dijaloga. U okviru prve faze istraživanja individualno je ispitano 149 dece prvog razreda osnovne škole, zadacima iz oblasti čitalačke pismenosti. Na osnovu postignuća iz ove faze formirano je 16 parova dece, tako da su se u okviru svakog para naša deca sa istovetnim skorom na pretestu. U glavnoj fazi istraživanja deca su zamoljena da u paru odgovore na 5 pitanja koja su se, prema pretestu, nalazila u njihovoj zoni narednog razvoja. Sve interakcije su snimljene kamerom, a potom transkribovane. Za potrebe ovog istraživanja selektovane su samo sekvence iz materijala u okviru kojih su deca krenula od različitih ideja o tome kako treba odgovoriti na zadato pitanje (ukupno

45 sekveneci). Kvalitativnom analizom dijaloga sekvence su svrstane u 5 kategorija: Oba deteta navode svoja stanovišta, ali ih ne elaboriraju. U malom broju slučajeva jedno dete dovodi u pitanje drugo izneo stanovište, ali ne pokušava da potkrepi sopstveno. Jedno stanovište biva prihvaćeno nakon što jedno dete odbija da prihvati drugo stanovište („nećemo tvoje“) ili nameće sopstveno gledište kroz socijalno pozicioniranje („ja znam najbolje“) (frekvencija kategorije: 21) Jedno dete koristi argumentaciju (argument i/ili kontra-argument), nastoji da elaborira svoje stanovište (referiranjem na tekst, pozivanjem na ranija znanja i si) (frekvencija kategorije: 10). Jedno dete predlaže odgovor (samoinicijativno ga zapisuje kao zajednički ili ga iskazuje nakon što ga je drugo dete pozvalo da to učini), a drugo dete prihvata izneti predlog, bez iskazivanja sopstvenog odgovora (čak i kada je pozvano da to učini) (frekvencija kategorije: 9). Jedno dete iskazuje svoj predlog, a drugo dete ga dovodi u pitanje, ali ne daje alternativni predlog, nakon čega deca ostaju pri iznetom stanovištu (frekvencija kategorije: 3). Jedno ili oba deteta iskazuju stanovišta, nakon čega se vraćaju na tekst kako bi proverili iznete ideje (frekvencija kategorije: 2). Detaljan uvid u različite načine na koje se manifestuju teškoće kategorija pruža uvid u različite načine na koje se manifestuju teškoće sedmogodišnjaka da kroz zajedničku aktivnost ko-konstruišu nova znanja, kao i u mogućnosti korišćenja vršnjačke interakcije u obrazovne svrhe. Ključne reči: simetrična vršnjačka interakcija; analiza dijaloga; čitalačka pismenost.

ŠTA DIREKTORI MISLE O ZAVRŠNOM ISPITU - ANALIZA
FOKUS GRUPE

Jelena Petrović, Vidosava Grahovac

Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja, Beograd
jpetrovic@ceo.gov.rs

U okviru prve faze empirijskog istraživanja pod nazivom „Ispitivanje mišljenja, ocena i stavova učesnika i korisnika obrazovanja o završnim ispitima u obrazovanju“ sprovedene su fokus grupe sa direktorima, nastavnicima, učenicima i roditeljima. Ovo kvalitativno istraživanje je sprovedeno u cilju generisanja pitanja za upitnik u okviru kvantitativnog istraživanja i analize transkripta da bi se dobila celovita slika o mišljenju učesnika o završnom ispitu. Rezultati istraživanja bi trebalo da omoguće

IMPRESUM

XVII naučni skup Empirijska istraživanja u psihologiji
Knjiga rezimea (prvo izdanje)

Izdavač:

Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu
Čika Ljubina 18-20, 11000 Beograd

ISBN 978-86-86563-30-9

CIP 159.9.072(048)

COBISS. SR-ID 181594892

Štampanje:

Štamparija Gajić, Dobračina 73
300 primeraka
Beograd, 2011.